

„Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal.“ (Jan 17, 21)

RAZGOVORI

„Glas koncila“ je v številu 20 in 21 prinesel razgovor z g. dr. V. Grmičem, mariborskim pomožnim škofom. Iz razgovora prinašamo nekaj misli.

„Liturgična obnova se pri nas hitro vrši. S prvo adventno nedeljo bo vse urejeno, kar se tiče naše mašne liturgije. Imamo svojo liturgično komisijo. Novi način maševanja se more vršiti le na oltarju, ki je obrnjen k ljudstvu, saj vsa liturgija hoče tesno zvezo med mašnikom in ljudstvom.“

Za pastoralno-sociološke probleme imamo poseben svet, ki je bil že pred koncilom. Mesto Maribor trpi na premajhnem sodelovanju med župnijami, saj ni mogoče voditi dušnega pastirstva v mestih v starih okvirih. Na neki način je potrebno zrušiti meje med župnijami. Potrebno je skupno delo v ekipah. Za določena področja je potrebna specializacija. Le strokovnjaki bi bili sposobni delati za vse mesto. Tako ekipno delo je potrebno zlasti za pouk verouka mladih.

Glavna ovira je stari način dela. Koncilne smernice skušamo uveljaviti na stari način. Potrebne so velike spremembe, ki naj jih izvrše župnijski sveti. Sveti morajo zares nekoga predstavljati, imeti morajo tudi svoje pravice. Ako je v svetu le nekaj posameznikov, ne more biti veliko koristi, škof jih more poslušati, pa ničesar ne ostvariti. Zato ne sme iti mimo župnijskih svetov.

Res more priti do različnih mnenj. Svet naj bi bil kot parlament in kot tak naj pomaga pri odločitvah. Poleg pastoralnega sveta imamo še duhovniški svet. Važno je pri tem, da škof ni predsednik. Biti more kot vsak drug član. Poleg pastoralnega imamo še svete za liturgijo, za katehizacijo, za sociologijo itd. Vsi pa morajo biti povezani s pastoralnim.

Res je nevarnost, da sveti ne delajo po koncilu, ako bi bili v njih ljudje, ki koncila niso zadosti spoznali. Ker je več svetov, je vedno manjša možnost, da bi posameznik delal po svoji volji. Zato tudi meje med posameznimi škofijami ne bi smele biti tako zaprte. Potrebni so medškofijski pastoralni sveti. Pri nas je v Ljubljani. Potreben pa bi bil tudi medduhovniški svet.

Za uspešno delovanje škofovskih konferenc je potrebno dobro organizirano tajništvo, ki bi posredovalo vse, kar se v Cerkev dogaja. Na čelu takega urada bi moral biti škof, da bi tudi škofje tajništvo zares vzeli.

Tudi škofovske konference ne morejo biti na višini, ako nimajo pri tem besede tudi duhovniki in laiki. Rešijo naj tudi vprašanja, ki se tičejo duhovnikov in laikov, saj je le malo vprašanj, ki pripadajo le škofom.

Potrebno je novo pojmovanje avtoritete. Nihče več se ne more sklicevati na formalno avtoriteto, ki pomeni avtoriteto položaja. Res tudi take obstajajo, toda samo na njih ni mogoče graditi. Važna je stvarna avtoriteta, ki se more sklicevati na razloge, ki vodijo v odločitev. Tako pojmovanje avtoritete je krščansko. Pojmovanje formalne avtoritete bi mogli ohraniti, dokler smo ostro ločili med naravo in nadnaravo, ko smo ločili svet od Cerkev. Ko pa govorimo, da je Cerkev del sveta, da med naravo in nadnaravo ne zija noben prepad, ker je oboje del istega Boga, izraz iste božje ljubezni,

moramo reči, da Cerkev izvršuje svojo avtoriteto samo, ako je povezana s svetom. Zato mora biti v zvezi z božjim ljudstvom. Zato se mora škof, predno kaj odloči, posvetovati z duhovniki, s strokovnjaki, z verniki. Priznati mora njihove predloge. Takrat more reči, da postopa v duhu Cerkev. Isto velja za papeža. Ako želi po svojem primatu kaj odločiti, mora poslušati mnenja škofov, teologov, duhovnikov, vernikov, strokovnjakov kot tudi predstavnikov svetnih znanosti. Ko vse pregleda, odloči po močnejših razlogih. Takrat moremo reči, da ga je vodil Sv. Duh. Božji Duh ne dela čudežev zaradi naše nespameti. Niti papež niti škofje nimajo telefonskega stika s Sv. Duhom, ampak le Cerkev in svet.

Kot vprašanje navdihnjenja! Vsi vemo, da je sv. pismo navdihnjeno. Sv. Duh pa ni diktiral pisatelju, kaj naj piše. Božje ljudstvo se je s svojimi vodniki trudilo, da bi razumeli resnico. Bog je pomagal pri iskanju in spoznavanju resnice, da so svoja spoznanja zapisali v sv. pismo. Cerkev pa ima le pomoč Sv. Duha. Papež se mora truditi, da spozna resnico o določeni stvari. Sv. Duh mu pomaga, papež pa se mora truditi z vsemi rednimi sredstvi, ki jih ima na razpolago: vsa Cerkev, teologi, znanstveniki, škofje. Gotovo more sam odločiti, a redno mora upošte-

Dr. Jerko Gržinčič:

„Križa breme in plačilo“

Škofu dr. Gregoriju Rožmanu ob 10-letnici njegove smrti

U težkih dneh,
ko zmota je sejala sovraštvo med nas,

ko brat ubijal je brata
in kri do nebes je vpila,
ko Abelova kri svoj čas, —
v težke te dneve, o Bog,
poslal si nam pastirja,
da v našem obupu nad nami bedi,
da z nami izgnanci izgnanstvo deli,
da solze nam briše, da nas tolaži
in sam trpin da z nami trpi.

Bil v revščini je rojen,
ob križu mu zibelka tekla,
s križem v roki je stopil v življenje.
Daritveno žrtev, vseh bratov
trpljenje,
Kristus na rame svoj križ mu zadene.

Skala na bregu viharjem kljubuje,
izgnanec z izgnanci, trpeči pastir,
vero jekleno v srca nam kuje,
zbegani čredi vrača nam mir.

Trpko je geslo, blesteče bodrilo:
„Križa breme in plačilo“.

Gruda Lemonta mu truplo pokriva,
slovenske mu rože na grobu cveto,
Duša Uladike pri Bogu prebiva,
solzno za njim zre naše oko.

Uladika naš dragi,
kot si obljubil, med nami ostani,
od zmote, viharjev še dalje nas
brani!

vati mišljenje strokovnjakov, škofov, teologov.

Ako pa bi bila taka zveza onemogočena, bi mu Sv. Duh gotovo pomagal, da bi bila odločitev pravilna. Ne bi mogel računati na izredno pomoč, ako bi se po svoji volji popolnoma izoliral od naravnih potov in sredstev. Kadar govore škofovske konference o določenih vprašanjih, naj bi bili navzoči tudi strokovnjaki.

Res ni mogoče ostvariti, kar je koncil priporočil, v starih strukturah; a novih še ni. Zato morejo le iniciativni ljudje ostvarjati. Cerkveno pravo je treba prilagoditi koncilu, a ne koncil pravo.

V cerkvi sami ni zadosti zavesti, da smo vsi odgovorni za vso Cerkev. Ako bi se je zavedali, bi imeli pogum povedati resnico naravnost. Nevarno pa je to za karizem, ki je eden najbolj škodljivih pojavov v Cerkvi. Človek se boji povedati, kar misli, da s tem ne uniči sebi napredovanja. Ako se župnik s svojo iskrenostjo zameri škofu, ne bo prišel na boljšo župnijo. Vendar moramo svojo soodgovornost za vso Cerkev ostvariti, čeprav za ceno žrtv. Tudi tedaj, ako vem, da bom za vse življenje izgubil kariero.

Da bi današnjemu človeku približali evangelij, moramo spremeniti način podajanja. Najprej moramo ljudi spoznati, zvedeti, kaj jih zanima, potem pa odgovorjati na njihove probleme. Dosedaj smo pač le razlagali sv. pismo.

V mestu sam župnik ne more spoznati mišljenja prebivalcev, temveč le z ekipnim delom. Izvesti mora sociološko versko analizo, vprašati ljudi, kaj jih zanima, kaj jih muči, kakšna je njihova izobrazba. Res je veliko dela. Posameznik bi moral biti genij, da bi bil vsaj deloma kos taki nalogi.

Koncil je naročil teologom, naj poiščejo nove izraze, nov „slovar“, ki bi izrazil vero današnjemu človeku. Vsi vemo, kaj pomeni izraz „transsubstanciacija“. Ljudje pa imajo fizikalni pojem, ki nikakor ne more razumeti, da kruh ni več kruh, vino ne več vino. Naš pojem je filozofski in fizikalno substanco bi imenovali akcidentalno. Za človeka, ki pozna le matematično fizikalno empirično kulturo, je tu vir nesporazuma.

Tega spoznanja ne moremo zahtevati v imenu vere. V imenu evangelija pa ne eno ali drugo filozofijo. Saj ne obstaja krščanska filozofija. Bog sam nam ni dal nikakršne filozofije. Zato je naša naloga iskati nove formulacije. Ni treba zavreči starih izrazov, le ob njih naj bi iskali bolj sodobnih, razumljivih današnjim ljudem, da isto stvar, isto vero izrazimo z novo besedo. Vedeti moramo, da noben naših izrazov ni popoln, noben ne obseže vse resnice. Vsaka nova oblika bo več ali manj izrazila resnico le pod enim vidikom.

Koncil je imenoval Cerkev romarico. In romarica je tudi pri spoznanju resnice. Še večja je naša nepopolnost, kadar govorimo o tem, kako naj izrazimo resnico v svojem življenju. Zato je potrebno, da v novih formulacijah naglasimo one vidike, ki so važni za današnjega človeka, vidike, ki ga osvobajajo in odrešujejo. Ako resnica ne odgovarja našim potrebam, ako je ne moremo vskladiti z našim načinom mišljenja, ostaja za nas tuja in gre mimo nas.

V Cerkvi naj bi minil strah pred laiki. Vsak duhovnik naj bi ob sebi imel krog laikov, ki bi mu svetovali in z njim sodelovali. Dalje: katoliški tisk. Naš tisk mora laike informirati, jih usposobiti, da sami vprašujejo, tako rekoč silijo duhovnika, da se sam začne zanimati za vprašanja. Nekateri mislijo, naj bi

Sobratom v širnem svetu, v zamejstvu in zdomstvu, uredništvo in uprava lista iskreno voščita blagoslovljen Božič in srečno novo leto 1970!

laikom ne povedali vsega. In vendar želimo imeti zrele vernike. Zato jim moramo povedati vso resnico, da si morejo sami formirati svojo vest, ne pa da bi za vsako stvar prihajali spraševati, ali je greh ali ni.

Res je v tem neki riziko. Riziko je cena napredka v zrelosti. Tudi koncil je priznal laikom polnoletnost. Odrasli morajo vedeti vso resnico tudi za ceno rizika. Vendar stvari, ki bi napravila več zla kot dobrega, ne bi razkričal.

Skrb za vzgojo v semenišču mora biti skrb vsega duhovništva in vseh vernikov. Zraven semeniškega vodstva bi moral biti širši forum, v katerem bi bili strokovnjaki in laiki, saj bodo duhovniki v službo vernikom, zato naj tudi verniki odločajo, kakšne duhovnike naj bi imeli. V tem širšem pomenu naj bi razpravljali o vzgoji v semenišču. Z njimi pa naj bi sodelovale študijske ekipe, ki bi zbirale podatke v svetu, študirale sedanje pedagoške postopke in vse to

predložile širšemu forumu. Vedeti moramo, da so v semenišču ljudje, ki imajo spričevalo zrelosti. Zato naj bi bila tam predvsem vzgoja. Skupno z vodstvom naj razpravljajo o vsem, kar se v semenišču dogaja, ter rešujejo tudi vzgojna vprašanja. Tako se seminaristi navadijo na samostojnost. Dosedaj je bila vzgoja v neki trajni zavisnosti. Šele po odhodu iz semenišča so nastopile krize. Bolje je, da krize preboli v semenišču, kjer naj se odloči, ali ima poklic za duhovnika ali ne.

Ne bi bilo prav, ako v semenišču ne bi bilo reda. Nekim stvarjem se je tudi treba odreči. Ako tega ne zmoreš, je znak, da nimaš poklica. Čim več svobode, tem večja odgovornost. Ne more pa voditi bogoslovcev le en sam duhovnik. Vsaj na dvajset bi moral biti po eden. Ako ni zadosti duhovnikov v semenišču, naj jim pridejo drugi v pomoč; tako bo mogoče vsak bogoslovec izbrati svojega duhovnega vodnika.

Da prihaja le malo poklicev iz mest, je verjetno vzrok ta, da v mestih ni prave zveze med duhovnikom in mladino, premalo je osebnih zvez. Poklici so v glavnem iz ministrantov v vasi. Duhovnik naj bi bil vzor ministrantom.

Mestni mladini je potreben poseben vzor tipičnega mestnega duhovnika. Tudi v semenišču je potrebna posebna specializacija. Namestitve naj bi bile po tej specializaciji.

Ako govorimo o upadu poklicev, moramo poznati vzroke tega pojava. Vero moramo dan za dnem osvajati. Vedno prihajajo nova vprašanja. Tudi za krizo struktur v Cerkvi moramo vedeti. Prav tako za krizo duhovništva, ki kot stan nima pravega mesta. V današnji družbi se počuti tujec. Ako odmislimo te vzroke, moremo govoriti o novih duhovnikih.

Zdi se, da je prišel čas, ko bodo potrebni poleg rednih duhovnikov tudi duhovniki z drugimi poklici. Tako profesorji, učitelji, novinarji. Ko si pridobimo določeno izobrazbo, kar bo zanje lažje, ker so vajeni študija in poznajo katoliški tisk. Morda bi bili najprej diakoni, potem duhovniki.

Pri „pozni“ poklicih je navadno precej težav. Potrebno pa je, da so normalne, urejene osebnosti. Vendar jih ni mogoče vzgajati v rednem semenišču, zanje so potrebna posebna.

Veseli smo vsega, kar se v Cerkvi dogaja, saj vse govori le to, da v Cerkvi vre, kar pomeni, da je Cerkev živa. V njej se odraža nemir sveta. Res so pojavi, ki nas skrbijo, tudi so pretiravanja. Ako pa v Cerkvi verujemo, vemo, da se bo vse uredilo. Lahko razumemo, da so v njej tudi „konservativci“, ki se upro novostim. Podobno je kot v družini, kjer mladi skušajo po svoje urediti gospodarstvo. Koncil ne sme razumeti kot nekaj dokončnega, saj je le perspektiva.

FRAGMENTA

Arhivalno delo

Zanimanje za zgodovino zdomcevaraste. Zbrali smo nekaj glasov, ki govore o željah, kaj in kako naj bi se zbralo, kar bi odkrilo bogate vireslo Slovincih v svetu.

Dr. E. Gobec, Kent, pripravlja dve knjigi v angleščini in slovenščini, ki naj bi zajeli slovenske podvige v Ameriki in po vsem svetu. Pozive za zbiranje gradiva je priobčil v časopisih v domovini in po svetu.

Neki Vili je napisal v „Ameriški domovini“ 17. julija uvodnik, ki prav tako želi zbrati gradivo. Med drugim pravi: „Nekateri resni proučevalci slovenske preteklosti so se zavzeli za sestavo stvarne, nepristranske zgodovine slovenskih izseljencev v Združenih državah. V zvezi s tem so začeli zbirati vires sestavljanje take zgodovine...“

Ko se je zadnjič mudil v Clevelandu univ. prof. F. Zwitter iz Ljubljane, je posebej prosil za gradivo o slovenskih izseljencih katoliškega kroga v ZDA, ki ga v Ljubljani skoraj nič nimajo...

Tako so iz Ljubljane ponovno posilili, naj zbiramo gradivo tu in ga pripravimo za odposiljatev v Ljubljano. Prof. F. Zwitter je dejal, da lahko gradivo pošljemo Univerzitetni knjižnici ali Akademiji znanosti, če se nam zdi, da bo tam bolj varno in v boljših rokah kot v režimskih polnzanstvenih ustanovah...

Kot že ponovno v preteklosti opozarjamo vse slovenske ljudi, naj hranijo vse, kar je kaj vrednega in zanimivega za našo preteklost v tej deželi. Zlasti važni so društveni in

farni arhivi, kjer obstojé, in vsi drugi zapiski. Posebno važni bi bili spomini slovenskih pionirjev, ki jih je še vedno nekaj med nami.“

25. julija je isti časopis priobčil pod naslovom „V Ljubljani se odgovorni zanimajo za utrjevanje vezi s Slovenci v tujini“. V glavnem je članek posnet po ljubljanskem „Delu“, ki je poročalo, da je predsedstvo in izvršni svet republ. konference Socialistične zveze delovnega ljudstva razpravljalo o Slovincih v tujini, o nekaterih njihovih problemih ter odnosu matične domovine do njih.

G. Stanko Meršol v istem listu 13. avgusta govori tudi o zbiranju gradiva, kar naj bi opravili visokošolski in univerzitetni študentje v počitnicah. Podatke naj bi pa poslali v Ljubljano in v center za zgodovino slovenskih naseljencev v Ameriki, ki naj bi bil za ta namen ustanovljen na kakem centralnem mestu v Ameriki, zbiralne podružnice pa imel na več drugih mestih...

Že 22. avgusta je isti list prinesel v angleščini pisan obširen članek, naj bi se tak center ustanovil v Pueblo, Colorado. Ralph C. Taylor je napisal za „Star-Journal and Sunday Chieftain“ v istem kraju, da naj bi se v kraju, kjer še danes živi veliko potomcev slovenskih pionirjev, zbral o njih ves zgodovinski material. Brata Gornik sta se zavzela za ustanovitev raziskovalnega središča.

Vse pa zbere dr. Jože Velikonja v posebnem članku, ki je bil priobčen 19. avgusta. Zato njegov članek priobčujemo v celoti:

Pri proučevanju izseljenstva

SEATTLE, Wash. — V „Ameriški domovini“ in drugih listih doma in v zamejstvu je v zadnjem času ponovno mnogo pisanja o sestavljanju zgodovine slovenskega izseljenstva, ki naj bi zajelo najnovejše izseljevanje v Zapadno Evropo, kakor tudi prekomorsko izseljenstvo. Komentari o smeri in smislu tega raziskovanja si nasprotujejo, zbiranje in pisanje tudi teče v več smeri. Koordinacije in skupnega dela doslej še ni videti.

Spodbuda ter zanimanje za raziskovalno delo prihaja skoro istočasno od dveh strani: iz domovine ter iz zamejstva. Iz domovine izvirajoče zanimanje je vsekakor dobilo najmočnejšo oporo, tudi politično, ko so se odločilni ljudje doma nenedoma zavedeli, da se začasna in sezonska emigracija v Zapadno Evropo spreminja iz osnovno gospodar-

ske v stalno, tudi politično pobarvano, ter da domače oblasti izgubljajo pregled nad njo; kontrole tako nikdar niso imele. Zanimanje se je nedavno razširilo na vso emigracijo ter je opaziti prve znake, da so pričeli zaznavati tudi povojno politično emigracijo ter priznavati njen obstoj. Prvenstvena centra za študij emigracijskih vprašanj doma sta v Zagrebu in Ljubljani. V razgovorih, ki sem jih imel junija meseca v Ljubljani in Zagrebu, je bilo jasno razbrati zavzetost strokovnjakov, posebno zgodovinarjev in geografov, da bi dosedanje drobno iskanje bilo treba razširiti na študij celotnega emigracijskega problema ter povezati zgodovinsko pretresanje z obdelavo sedanjega stanja. Univerza v Zagrebu je že začela s proučevanjem jugoslovanske ekonomske emigracije v Zapadni Nemčiji ob so-

delovanju nemških strokovnjakov z univerze v Münchenu. Delo je v teku ter bo prva faza predvidoma zaključena leta 1972, naslonjena na anketiranje preko 15 tisoč izseljencev in povratnikov.

Na ljubljanski univerzi in akademiji gre raziskovanje predvsem v dve smeri: proučevanje zgodovine pod vodstvom prof. Zwitterja ter proučevanje sodobne migracije v okvirju geografskega instituta univerze pod vodstvom prof. Klemenčiča. Prve študije manjših področij so v teku tako doma v Sloveniji: raziskava predelov, iz katerih so emigranti izšli; prvi poskusi raziskave zunaj so v teku v Angliji.

V zamejstvu obstajata dve središči, ki se ukvarjata s proučevanjem slovenske emigracije v Združenih državah: Slovenian Research Center v Kentu, Ohio, pod vodstvom prof. Gobca, ter Immigrant Archives na univerzi v Minnesoti. Delo centra v Kentu je dokaj znano ter je utrdilo svoj ugled posebno z izdajo knjige o Šublju ter s pripravljanjem knjige o slovenskih uspehih v svetu.

Imigrantski arhivi v Minnesoti so začeli z navdušenjem, njihovo delo je v zadnjih letih zastalo, a prav zdaj ponovno oživlja pod novim vodstvom prof. Vecolija. Material, ki je bil doslej zbran v Minnesoti, še ni obdelan in čaka raziskovalcev. Vrata so odprta, delo čaka. Prof. Vecoli mi je ponovno zatrjeval, da so pripravljene z vsemi sredstvi, ki jih imajo, pomagati komurkoli, ki bi se hotel poslužiti materiala, zbranega v njihovem središču.

Poleg centrov je seveda mnogo posameznikov, ki se posebno v Združenih državah ukvarjajo s študiranjem slovenskega izseljenstva. Sem štejem posebno dr. Janeza Arneža, ki je s svojo knjigo o Slovincih v New Yorku pokazal, kakšne rezultate je mogoče doseči z resnim študijem in vztrajnim raziskovanjem. Pred nedavnim izdana knjiga Mary Prislandove je podobno rezultat dolgotrajnega zanimanja in dela, četudi skromnejši in manj zanesljiv. Ta hvale vredni trud slovenske pionirke seveda ne izčrpa zgodbe o „slovenski prisotnosti v Ameriki“ ter ne zmanjšuje nujnosti bolj temeljitega in zanesljivega prikaza slovensko-ameriške preteklosti, bodisi na osnovi dokumentarnih virov, bodisi na osnovi osebnih pričevanj starih pionirjev ter tudi novih naseljencev.

Kdorkoli si predstavlja, da bi bilo mogoče pisati celoten prikaz emigracije, predno so izvedena podrobna proučevanja, gradi gradove v oblake. Dve stvari sta najnujnejši: ohranjanje dokumentarnih virov, dokler še obstajajo. Drugo je opisovanje krajevnih zgodovin. Precej ljudi dela v obe smeri, poživiti bi bilo treba objavlanje zbranega gradiva ter sestavljenih opisov, četudi so nepopolni in nedokumentirani. Raziskovanje emigra-

cije bi se moralo premakniti iz drobnjakarskega iskanja in raznosmerne delo v koordiniran napor, pri katerem bi doprinali svoj delež posamezniki ter tudi ustanove, bodisi doma kot v zamejstvu. Če do koordinacije ne pride, potem se bo preveč energij iztrošilo v trganje za skope vire, polemično prikazovanje dogodkov, medtem ko bodo obširni deli slovenske preteklosti ostali nezaznamovani.

Ostaja še čisto politično vprašanje, ali naj se emigrantje, izseljenci in politični begunci, vsi pridružijo bodisi zbiranju, bodisi pisanju slovenske emigrantske preteklosti. Med dvema skrajnostima, na eni strani popolno odklanjanje vsakih stikov s komurkoli v današnji Jugoslaviji, ter drugo skrajnostjo popolnega sodelovanja s posamezniki in ustanovami doma, ostajajo številne možnosti koordiniranega in urejenega sodelovanja, pri čemer je neodvisnost posameznikov in centrov lahko zajamčena. Za primer: prof. Gobčevi pozivi in oznanila o delu Slovenian Research Center so bili objavljeni v komunističnih časopisih doma, v listih v Trstu, v Celovcu, v naprednih in nenaprednih listih v Severni in Južni Ameriki.

Nesmiselno bi bilo zanikati, da ima zanimanje za emigracijo svoje politično ozadje in tudi politično podporo. V domačih časopisih, zapisnikih skupščin in komunističnih kongresov so ponovno pisali, da je treba emigraciji slediti ter preprečiti nevarno izpostavljanje ekonomske emigracije „reakcionarnim političnim vplivom“. Vendar je precej dolga pot med ugotavljanjem stanja ter političnim aktivizmom. Vsako objavljanje lahko kdo izkoristi v druge namene, kot je bilo v osnovi namenjeno. Otročje bi bilo predstavljati si, da današnje oblasti doma za politično emigracijo ne vedo ter bi pisane o sedanjem položaju posredovale njim informacije, ki jih nimajo. Četudi Izseljenska matica in druge ustanove doma ignorirajo obstoj in delo povojnih političnih emigrantov, zanj vendarle vedo ter mu sledijo, četudi tega javno ne priznavajo. Doma trdijo, da se bo to spremenilo, a konkretnih rezultatov ni videti. Nobene težave ni v samostojnem raziskovanju v zamejstvu, a marsikdaj bo treba seči tudi po materialu doma, pri čemer je stik z domačimi ustanovami nujen.

Ustanove v Ljubljani in Zagrebu se s študijem emigracije resno ukvarjajo. Njihovo delo je vzporejeno z mednarodnim zanimanjem za emigracijske probleme ter je sprejeto v mednarodne znanstvene kroge. Doslej se je naslanjalo predvsem na nemške znanstvene institucije in delno na mednarodne ekonomske organizacije, zdaj si prizadeva, da bi se razširilo preko evropskega okvira. Če nam je do tega, da svet doma in zunaj spozna raz-

voj in obstoj emigracije, bi se ne smeli bati sodelovanja. Kajti iluzorno je misliti, da bi raziskovalno delo zmogli emigranti sami.

Vsak emigrant je ustvarjalec zgodovine v svojem okolju. Ze sama prisotnost Slovencev nekje v Ameriki je dokument, ki ga je treba ohraniti in zabeležiti. Taki viri, kot sezname društvenih članov, naslovi naročnikov lista ali revije, članov narodnih far ali udeležencev zborovanja, vsi taki viri so zgodovinski dokumenti, ki v rokah strokovnjaka zadobijo pomen in ceno. Stari časopisi na podstrešju, orumenela pisma v pozabljeni skrinji, vabila na

prireditve in cerkvene proslave, obledela slike in časopisni izrezki, vse to so dokumenti, ki jih arhivarji zbirajo, strokovnjaki pa študirajo, da iz njih izluščijo potek preteklosti, o katerih nam spomin ne ve povedati nič gotovega.

Nobena drobnarija ni premajhna, da bi je ne bilo vredno hraniti. Vendar se mora vsakdo sam odločiti, komu in kam naj ta material posreduje, bodisi centrom v Ljubljani, bodisi zbirališčem v Kentu ali Minneapolisu. Važno je predvsem, da se dokumenti ohranijo. Pri tem moramo prav vsi sodelovati.

Dr. Jože Velikonja

KRONIKA

FATHER RUDOLF PRAZNIK, NOVI ŽUPNIK PRI SV. VIDU V CLEVELANDU

Župnija sv. Vida v Clevelandu bo praznovala prihodnji božič pod novim župnikom Fathrom Rudolfom Praznikom. Ta je bil namreč 10. septembra 1969 prevzel vidovsko župnijo po župniku msgr. Alojziju Bazniku, ki je odšel na narodnostno mešano ameriško župnijo sv. Patricija v Thompson, Ohio, približno deset milj iz Clevelanda.

Župnija sv. Vida je najstarejša slovenska župnija v tem delu Amerike. Ustanovljena je bila 1. avgusta 1893.

Njen prvi župnik je bil Vid Hribar, ki je bil župnijo organiziral in jo oskrbel s prvo leseno cerkvijo kakor tudi s prav tako šolo in župniščem. Ko je Vid Hribar 2. avgusta 1907 odšel za župnika k Sv. Avguštinu v Barberton, O., je prišel na njegovo mesto k Sv. Vidu v Clevelandu mladi Jernej Ponikvar, ki je ostal potem na njej do svoje smrti leta 1952. Father Ponikvar je najprej pomiril notranji nemir, ki je vladal pri Sv. Vidu v letih 1905—1907, potem pa kar po vrsti zgradil novo veliko zidano cerkev, prav takšno šolo kakor tudi župnišče; sestram notredamkam, učiteljicam na župnijski osnovni šoli, pa poskrbel prvi konvent. Posebno ljubezen je posvetil tudi vzgoji domačega duhovniškega in redovniškega naraščaja. Za njim je prišel k Sv. Vidu Father Alojzij Baznik, dotlej kaplan pri Sv. Lovrencu v Newburghu, O., pri znanem župniku Johnu J. Omanu, velikem dobrotniku in prijatelju rajnega ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, zlasti še v času škofove ameriške emigracije. V času Baznikovega župnikovanja se je zgodila prva velika notranja in do neke mere tudi zunanja obnova vidovske župnije. V njegovem času je dobila župnija veliko moderno dvorano ali avditorij; sestre pa so dobile svoj nov, izredno lep konvent.

V tem času se je vselila v vidovsko župnijo tudi močna skupina povojnih slovenskih vseljencev, ki je mnogo pripomogla, da se je v cerkvi sv. Vida ohranil še naprej slovenski jezik.

Oba prva dva vidovska župnika sta bila starokrajana, župnik Baznik pa je bil rojen že v Ameriki od slovenskih staršev. Novi, sedanji vidovski župnik Father Praznik je spet starokrajan. Doma je od Dolnjega jezera pri Cerknici na Notranjskem. V Ljubljani je opravil ljudsko šolo in hodil leto in pol v gimnazijo. Kot dvanajstletni fant je prišel z materjo v Cleveland za očetom. Tukaj je s šolanjem nadaljeval; vstopil v clevelandsko bogoslovje in bil 18. maja 1940 posvečen v duhovnika. Pri Sv. Vidu je opravil svojo slovesno novo mašo. Potem ko je na večjih župnijah kaplanoval, je leta 1962 postal župnik na slovenski župniji presvetega Srca Jezusovega v Barbertonu, O., odkoder je 10. septembra 1969 prišel za župnika k Sv. Vidu.

Sentvidčani so novega župnika Fathra Praznika lepo sprejeli. Vseli so, da so dobili spet svojega človeka. Pa tudi gospod se dobro počuti med njimi, saj je prišel tako rekoč domov med svoje. Gotovo pa je, da je vodstvo vidovske župnije v današnjih razmerah neprijemno težje, kakor pa je bilo vodstvo dosedanje župnikove župnije.

Fathru Prazniku, svojemu novemu župniku, so njegovi novi župljani Sv. Vida priredili v nedeljo, 28. oktobra 1969, v veliki dvorani župnijskega avditorija prisrčno dobrodošlico. Bila je pod pokroviteljstvom največje župnijske cerkvene organizacije, Društva najsvetejšega Imena Jezusovega, ki šteje nad 500 moških in fantov. To društvo je praznovalo namreč letos 35-letnico svojega obstoja, pa je porabilo to priložnost, da v tej zvezi pripravi novemu župniku prvi veliki domači pozdrav. Kar prav in lepo je bilo, da se je društvo določilo za kaj takega, saj pa

je bil novi župnik v času društvene ustanovitve eden izmed najbolj delavnih društvenih udov. Posebej se je uveljavljal kot sourednik društvenega glasila „Holy Name News — Novice DNIJ“.

Župnija sv. Vida v Clevelandu ni samo najstarejša slovenska župnija na področju ohajske in pensilvanijske države, marveč velja vse od svojega začetka naprej tudi za najbolj pomembno slovensko župnijo v Ameriki. Kot na tako gleda na njo vsa Amerika, pa tudi slovenska domovina. Bog blagoslovi delo njenega novega župnika kakor tudi vse njegove dobre župljane!

J. S.

KANADA

V župniji Brezmadežne v Novem Torontu, Ontario, Canada, praznujemo božič kar moč slovesno, pa pri srčno. Prve dve leti, ko še nismo imeli svoje cerkve, smo imeli polnočno sveto mašo v ukrajinski cerkvi. Od leta 1961 dalje imamo svojo cerkev, ki je od slovenskih cerkev v Kanadi največja. Za polnočno mašo je vedno polna. Mašni strežniki skozi ves advent zbirajo slamice — osebna premagovanja — za Jezusa. Malo pred polnočjo nese mašnik v slovesni procesiji božje Dete iz zakristije skozi temno cerkev k jaslcam, mašni strežniki nosijo na pladnjih svoje slamice. Ko pridejo do jasic, pobere eden od mašnih strežnikov slamice in jih položi v jasli, mašnik pa nanje božje Dete. Tedaj se po cerkvi vse luči prižgo in pevski zbor, ki je prej le po tihem nakazoval pesem Sveta noč, zapoje z mogočno spremljavo orgel. Vse to naredi učinek, da se vsi bolj živo spomnimo, kako nekaj velikega je za človeški rod Jezusovo rojstvo. Na božično vigilijo je spovedovanje ves dan od jutra do polnočnice. Zadnja leta pol ure pred polnočnico poje pevski zbor na koro božične pesmi, kajti Slovenci se začno zbirati k polnočnici že kmalu po enajsti uri, da dobe boljša mesta v cerkvi.

Po polnočnici si pred cerkvijo voščijo božične praznike.

Po domovih imajo še slovensko navado kajenja in kropljenja; tudi lepe jaslice in božična drevesca so v vsaki slovenski hiši. Božična drevesca prodajajo pred cerkvijo naši skavti ne le slovenskim družinam, ampak tudi ostalim Kanadčanom zadnja dva tedna v adventu. Pred hišo, ki je zraven cerkve in nam služi za slovensko šolo, postavimo velike jaslice. Mimoidoči se ustavljajo ob njih in jih gledajo zlasti prve dni.

Tako doprinesemo vsaj skromen delež tudi k temu, da se drugi spomnijo bolj živo na Jezusovo rojstvo, zlasti nas Slovence pa božič vsako leto znova bolj tesno poveže med seboj.

V želji, da bi nas tudi letošnji

božič povezal, da bi se vsi Slovenci, raztreseni po širnem svetu, počutili ob božjem Detetu kot ena božja in slovenska družina, voščita dušna pastirja in župljani župnije Brezmadežne v Novem Torontu vsem slovenskim duhovnikom in laikom po širnem svetu božjega miru in notranjega veselja polne božične praznike ter srečno, blagoslovljeno novo leto 1970.

AVSTRALIJA

Praznovanje božiča pri nas v Sydneyu je takole: Ker je udeležba naših rojakov pri službi božji ob božičnih praznikih izredno velika, bi bila vsaka cerkev premajhna in tudi težko jo je dobiti, ker jih Avstralci sami potrebujejo za to priliko. Zato najamemo mestno dvorano v predmestju Auburn, ki je nekako v središču velikega Sydneya, in tam imamo polnočnico. Spovedovanje se začne že ob 10. uri zvečer. Pri maši poje mešani pevski zbor pod vodstvom g. Klakočerja. Lani smo naredili tudi lepe jaslice ob oltarju. Opolnoči je celebrant nesel kip Jezusčka in ga položil v jaslice. V procesiji so šli pred celebrantom otroci s prižganimi svečami. Celebrant je nato blagoslovil in pokadil jaslice. Nato smo zmolili vsi skupno delček ure molitve za božični čas, nakar se je začela sv. maša.

Na božič sam imamo službo božjo še na dveh krajih: v Villawoodu in pri Sv. Patriku v središču Sydneya, popoldne pa tudi v Wollogongu.

Vsem dušnim pastirjem z direktorjem na čelu želimo blagoslovljene božične praznike in v novem letu 1970 obilo uspehov in podvig pri delu za izseljence!

Izseljenski duhovniki v Avstraliji

SLOVENIJA

Leta 1919 so 3. decembra začeli predavati prvi profesorji državne teološke fakultete novoustanovljene ljubljanske univerze: Aleš in Francé Ušeničnik ter Janez Zoré. Že v prvem semestru so se jim pridružili še Josip Srebrnič, Franc Ksaver Lukman, Matija Slavič in Andrej Snoj, v drugem pa Gregorij Rožman, Josip Ujčič, Janez Fabjan, Mihael Opeka, Josip Demšar, Stanko Premrl, Franc Kimovec in Franc Ksaver Grivec. Tako se je pred petdesetimi leti začelo veliko delo bogoslovne fakultete.

Praznovanje velike obletnice bo v decembru. Izšla bo slavnostna številka „Bogoslovnega vestnika“. Pri proslavi bodo govorili tudi teologi, ki danes delujejo drugod, kot dr. J. Vodopivec in dr. A. Šuštar. Tudi slušatelji sami bodo proslavili znamenito obletnico. Cirilsko društvo bo izdalo poseben Zbornik, kjer bodo slušatelji objavili razna dela z znanstvenega in kulturnega področja.

Trizem: Devet let zaporedoma se že sestajajo sobratje iz zamejstva in zdomstva na svojih tečajih. Kraj se menjava med Trstom, Celovcem, Goriško in Trizmom pri Vidmu. Pri letošnjem sestanku je bilo nekaj nad sedemdeset duhovnikov. Šešli so se 25. avgusta zvečer ter končali v sredo popoldan.

Dr. R. Klinec, škofijski kancler iz Gorice, je v predavanju: „Manjšinski problem v luči naravnega prava, krščanske etike in cerkvene zakonodaje“ obravnaval vprašanje narodne manjšine, ki se mora bojevati za svoje pravice pred večinsko državo. Večinski narodi so dolžni, nuditi vso zaščito in pomoč, ki jo nudi tudi Cerkev.

Drugi predavatelj je bil dr. Martin Jevnikar, ki poučuje slovenščino na slovenskih srednjih šolah v Trstu in na univerzi v Padovi. Govoril je o „Sodobnih tokovih v slovenskem slovstvu“. Izčrpno je pokazal razvoj slovenske literature pod komunističnim režimom. Pred nekaj leti pa je zahtevalo nekaj pisateljev več svobode, kar je končno prineslo, da more iziti že marsikaj, kar ima evropsko vrednost.

27. avgusta je govoril izseljenski duhovnik iz Belgije Vinko Žakelj o „Srečanju vere s civilizacijo“. Kultura civilizacije ne odvaja od Boga, znanost pa nujno vodi do Njega.

Govoril je še škofijski vikar za Slovence v tržaški škofiji dr. L. Škerlj o „Novem redu sv. maše“, dr. M. Jezernik iz Rima je podal kratko poročilo o Sloveniku. Bilo je tudi dosti razgovora o dušnopastirskih vprašanjih.

Königstein: Ob koncu julija je bil v Königsteinu že 19. kongres „Cerkve v stiski“. Obravnaval je glavno temo: Nemir v svetu. O kongresu je bilo poročilo v več slovenskih listih. Udeležili so se ga štirje Slovenci.

Lurd: Okoli sto romarjev iz Francije se je pridružilo večji skupini slovenskih romarjev v Lurdu v dneh od 13. do 17. avgusta. Romanje je vodil mariborski pomožni škof dr. V. Grmič. Poročilo o romanju je bilo tudi v več francoskih listih.

Liverpool: V Liverpool University Geographical Society Bulletin, 1969, stran 6—11, je objavil g. Jože Velikonja pod naslovom „Slovenia Revisited“ svoje vtise ob obisku v Sloveniji. Ameriška Domovina je prinesla 5. septembra v svojem angleškem delu ponatis tega članka. Nadaljevanja v naslednji številki 12. septembra.

San Francisco: G. Viktor Lampe je bil naš letošnji novomašnik. Še kot mašni strežnik pri slovenski cerkvi v San Franciscu se je navdušil za duhovniški stan in vstopil v škofijsko malo semenišče, ven-

dar je po nekaj letih vstopil na univerzo našega mesta. Posvetil se je študiju športa. Medtem mu je umrl oče in Viktor je moral poskrbeti za osirotelo družino, odprl je gostilno in prodajalno „pizze“. Po 9 letih v svetu je vstopil k redemptoristom v Oaklandu, kjer je bil posvečen letos 21. junija. Posvetil ga je škof Merlin Guilfoyle, velik prijatelj Slovencev, ki se je tudi naučil slovenščine, da lahko bere mašo v slovenskem jeziku. Udeležil se je tudi nove maše, pri kateri je pevski zbor pel le slovenske pesmi v baziliki Mission Dolores.

Hamilton, Kanada: Tu smo imeli novo mašo 25. maja. Kot šesti med Slovenci, ki so se v zadnjih letih približali oltarju, je g. Lojze Grebenc. Rodil se je 1943 v Brežah pri Ribnici na Dolenjskem. V Kanado je prišel 1949 in živel v Burlingtonu. Semenišče je dovršil v Londonu, Ont. Na binkošti je bil ordiniran v hamiltonski stolnici. Nastavljen je kot kaplan na župniji „Naše lurske Gospe“ v Waterloo. Novo mašo je opravil v angleščini, pridigal pa je njegov duhovni vodja iz semenišča v angleščini in dr. Lojze Tomc, župnik pri Sv. Gregoriju v Hamiltonu, v slovenščini. Novomašniku iz srca želimo božjega blagoslova!

Alajueba, Ekvador: G. župnik Janez Mervar je obhajal svojo srebrno mašo v župnijski cerkvi. Navzoči so bili trije verniki. Rodil se je v Zuzemberku 17. maja 1917 in bil posvečen 11. junija 1944. Nekaj časa je kaplanoval v Rovtah. Odšel je z drugimi v tujino, bil v Rimu, potem v Kaliforniji in končno odšel v Ekvador, kjer delujejo še drugi: Andrej Krizman, Milan Palčič in Venceslav Rijavec. Dr. Jerko Gržinčič, ki je dalj časa bival v Sev. Ameriki, se je vrnil konec oktobra v Ekvador. Božji blagoslov na trdo ledino!

Gorica: Na Sv. gori je 29. junija imel srebrno mašo g. Jože Jurak. Njegov brat Cvetko je bil letos posvečen. G. Svoljšak je bil slavnostni pridigar. Pevci zbora „Lojze Bratuž“ in Marijine družbe, skupno s pevci iz Bohinja, so slavnosti dodali lepo petje. G. Jurak je bil 15 let izseljenski duhovnik, več let tudi urednik Duhovnega življenja v Argentini. Ad multos annos!

Ljubljana: 14. oktobra se je vrnil ljubljanski pomožni škof s poti po Ameriki. Začel je z obiskom v New Yorku 29. avgusta. Namen je bil obisk Slovencev in zbiranje darov za Slovenijo. Iz New Yorka je preko Bridgeporta, Washingtona in Pittsburga odšel v Kanado, kjer se je mudil na vseh slovenskih župnijah, od tam spet nazaj do Clevelanda in okolice. Obiskal je Chicago, Lemont in kraje v Minesotti in

končno tudi one v Kaliforniji. Podrobna poročila so bila v listih, zlasti po Ameriki.

Vatikan: S 1. oktobrom je začela veljati instrukcija o pastirski skrbi za izseljence, ki jo je izdala kongregacija za škofo. Instrukcija je prilagoditev apostolskega pisma Exsul Familia iz leta 1952. Poudari nauk o človekovih pravicah, izroča pa dušnopastirsko skrb za izseljence v roke škofovskih konferenc. — Naročniki našega lista bodo prejeli slovenski prevod, ki se tiska v Ljubljani.

Mengeš: 3. septembra je bil v bivšem nadarbinskem poslopju v Mengšu pravno ustanovljen samostan karmeličank. Od ustanovitve prvega samostana na Selu v Ljubljani je minilo točno 80 let. Priorica novega samostana je m. Terezija Jenko.

Argentina: Še maja meseca je tu daroval srebrno mašo g. Janko Mernik SDB. V župnijski cerkvi v San Justu so mu verniki pripravili lepo slovesnost. Duhovni sobratje so ga spremljali v slovenskih ornatih. Slavnostni pridigar je bil msgr. Orehar. Pel je mešani sanhuški zbor. Po maši je bila v čast jubilantu slavnostna akademija.

Toronto, Kanada: Dr. Karel Kamber, hrvatski župnik v Torontu, je umrl 30. junija. Bil je velik prijatelj Slovencev. Že kot dijak je rad prihajal k župniku Merkunu na Homec. Pri njem je bil kot kaplan Slovenec g. Skumavc. Pokopan je bil 5. julija. R. I. P.

G. Ivan Jan CM je imel srebrno mašo v domovini. Na večer 24. junija so mu pa torontske — gospod je kaplan pri cerkvi Brezmadežne v Torontu — organizacije priredile slavnostni večer. Drugega dne je odletel domov, kjer je prav ob obletnici nove maše imel svojo srebrno mašo. Pridigal mu je g. Lukan CM iz Celja. Tudi mi želimo: Ad multos annos!

G. T. Zrnc CM je spisal knjigo: Po Baragovi deželi. Izdala in založila jo je Slovenska šola Marije Pomagaj v Torontu. Knjiga ima 184 strani, 28 umetniških slik Franceta Goršeta in 3 zemljevide. V glavnem je romarsko-turistični vodič po krajih, kjer je nekoč Baraga deloval. Knjigo zelo toplo priporočamo!

Buenos Aires: Slovensko dušno pastirstvo v Buenos Airesu je izdalo knjigo B. Häringa: Koncil se pričinja zdaj. Knjiga je zbrana iz njegovih člankov. Vsebinsko pa nakazuje že naslov. Tudi to knjigo zelo priporočamo!

Kraji in ljudje

(Naslednji življenjepisi so vzeti iz knjige: J. M. Trunk: „Amerika in Amerikanci“, ki jo je izdala Mohorjeva družba v Celovcu 1912.)

Anton Hodnik

Rodil se je 18. maja 1871 na Straži v župniji Leskovec pri Krškem. Ordiniran je bil v Marquette junija 1895 po škofu Vrtinu. Postal je kaplan v stolnici, nato v Calumetu in nato župnik v Nadeau, dalje v kraju Bessemer, kjer so se zelo poznale posledice brezposelnosti. Ko so se rudniki spet odprli, se je začelo tudi življenje vračati. G. Hodnik je župnijo spet postavil na noge. Škof ga je kmalu prestavil v Iron Mountain, vendar so župljani izprosil pri škofu, da se je Hodnik vrnil. Ko je leta 1898 želel obiskati svoje starše v domovini, je bil na parniku „La Bourgoyne“, ki se je 4. julija 1898 potopil v Atlantiku.

Jernej Rajgelj

Rodil se je 21. decembra 1848 v vasi Bitnje na Gorenjskem. Pri krstu je dobil ime Frančišek. V Ameriko je prišel 1869, kjer je 14. maja vstopil v benediktinski red v opatiji St. Vincent in je 21. maja 1870 naredil prve obljube. Nato je prišel

v Minnesoto v opatijo St. John, kjer je 22. maja 1873 napravil slovesne obljube. V mašnika je bil posvečen v St. Paulu 29. septembra. 1876 je bil poslan v Minneapolis za župnika cerkve sv. Bonifacija, kjer je neutrudno deloval 12 let. Od tam je nekaj časa oskrboval tudi bližnji Crystal Lake.

Rajgelj je prišel v Minneapolis ob času, ko so bile razmere za duhovnika prav žalostne. Vladalo je strankarstvo med župljani in sovraštvo proti duhovnikom in čudno je, da mož ni popolnoma zgubil poguma, ko je bil prisiljen boriti se z vročeglavimi nezadovoljnimi, ki so mu povzročali mnogo preglavic. Toda vključ vsem težkočam je vztrajal na svojem mestu, potrpežljivo in neomahljivo deloval in si sčasoma pridobil popolno zaupanje in ljubezen svojih župljanov. Bil je pobožen mož in jako dobrega srca. Njegov naslednik v Minneapolisu mi piše, da so ga čislali tudi njegovi sobratje, ker je bil pobožen, resnicoljuben in odkritosrčen. Umrl je po dolgi bolezni v Minneapolisu 18. okt. 1888, star 40 let. Mnogi ljudje, ki so prihodnji dan prihitele k njegovemu mrtvaškemu odru, da še enkrat vidijo svojega župnika ter se poslovijo od svojega prijatelja, so živo pričale, kako se jim je priljubil. Zvečer so bili njegovi telesni ostanki odpelja-

ni v opatijo St. John blizu St. Clou-
da, kjer se je vršil pogreb 20. okto-
bra. Med žalujočimi sta bili tudi
sestre, tedaj že obe benediktinki, sr.
Pija in Neža.

J. L. ZAPLOTNIK

Janez Pavlin

Rodil se je v Podbrezjah na Go-
renjskem 8. decembra 1848. Okto-
bra 1780 je odšel v Ameriko in je
svoje študije dovršil v semenišču sv.
Franciška, Milwaukee, Wisc., in je
bil 15. marca 1873 v St. Paulu po-
svečen. Poslan je bil kot kaplan v
Belle Prairie, odkoder je oskrboval
misijone: Rich Prairie, Little Falls,
Two Rivers in Long Prairie. 1874 mu
je bila podeljena župnija sv. Avgu-
ština v mestu Austin, kamor so spa-

dale postaje Grand Meadow, Leroy
in Adamstown. Jeseni 1875 je odšel
v Northfield kot župnik ondote
cerkve sv. Dominika, odtam je oskr-
boval misijone Hazelwood, Farming-
ton ter Cannon Falls. Dvanajst let
kasneje je postal župnik cerkve sv.
Lavrencija v mestu Faribault, kjer
je bil do smrti 11. januarja 1896.
Obiskoval je tudi Slovence v nase-
linah Brockway in Tower.

Pavlin je bil zgleden duhovnik,
mož po volji božji, pobožen, poni-
žen, vesten in goreč, radodaren ter
jako dobrega srca. Njegovega pogre-
ba se je udeležilo več kot 40 du-
hovnikov, kar priča, kako priljubljen
in spoštovan je bil. Bil je jako izo-
bražen ter je poleg svoje stanovske
stroke zlasti dobro poznal angleško
in nemško slovstvo, bil je tudi izvr-
sten glasbenik.

J. L. ZAPLOTNIK

pri Velenju. Franc Bohanec za so-
upravitelja Sv. Vida nad Valdekom.
Jožef Cimerman za žup. upravitelja
pri Sv. Benediktu v Slovenskih Go-
ricah. Karel Drofenik za žup. upra-
vitelja na Spodnji Polskavi. Ignacij
Groblar za žup. upravitelja v Trbo-
njah. Jožef Podjaveršek za žup. upra-
vitelja v Središču ob Dravi. Jožef
Presnik za soupravitelja župnije Sv.
Marjete pri Rimskih Toplicah. An-
ton Rupnik za žup. upravitelja pri
Sv. Jožefu v Celju. Anton Šaruga za
žup. upravitelja v Št. Ilju pri Ve-
lenju. Simon Vrhovšek za soupravi-
telja župnije Sromlje. Stanislav Za-
dravec za žup. upravitelja na Koblju.
Friderik Kolšek za župnika-opata
pri Sv. Danijelu v Celju. Martin
Predoš za žup. upravitelja v Murski
Soboti in za soupravitelja župnije
Cankova.

Prestavljeni so bili: Karel
Bedenjak za kaplana k Sv. Juriju
ob Ščavnici. Franc Časl za kaplana v
Pišce. P. Pavel Košir OFM-Cap. iz-
ven škofije. Ivan Pajk za kaplana v
Slovenske Konjice. Aleksander Rav-
ter za kaplana v Slivnico pri Mari-
boru. Marijan Rozman za kaplana na
Teharje. Feliks Strniša za kaplana
v Brežice ob Savi. Ivan Sušec za ka-
plana v Grad. Jožef Topolovec za
kaplana v Makole. Izidor Veleberič za
kaplana v Beltince. P. Lavrencij An-
žel, OFM, nastavljen kot kaplan pri
Sv. Mariji v Mariboru. Jožef Ber-

MED SOBRATI

LJUBLJANA

Osebnostne spremembe:

V kler ljubljanske nadškofije
je bil sprejet salezijanec Jožef
Čampa, ki je bil razrešen redovniških
zaobljub.

Za župnijske uprave-
lje so bili imenovani:

Janez Vidic, SDB, kaplan v Cer-
kni, za upravitelja župnije Trstenik.
Anton Hribernik, SDB, kaplan na
Rakovniku v Ljubljani, za uprave-
telja župnije Sv. Družine v Mostah
v Ljubljani. Jožef Peče, upravitelj
župnije Sela-Sumberk, za uprave-
telja župnije Primskovo na Dolenj-
skem.

Za soupravitelje župnij so
bili imenovani:

Anton Hostnik, žup. upravitelj v
Smledniku, za soupravitelja župnije
Trboje. Anton Pogorelec, župnik v
Fari pri Kočevju, za soupravitelja
župnije Osilnica. Anton Jakoš, upra-
vitelj v Žužemberku, za soupravi-
telja župnije Sela-Sumberk.

Za hišnega duhovnika
kliničnih bolnic v Ljubljani je bil
imenovan Jakob Turšič, SDB, žup-
nijski upravitelj Sv. Družine v Mo-
stah v Ljubljani.

Alfonz Jaki, duhovnik v Veli-
kem Gabru, župnija St. Vid pri
Stični, se je preselil v župnijo Sela-
Šumberk.

Za kaplane so bili imenovani:

Franc Pevec za Ribnico. P. Klemen
Verdev, OFM-Cap., za Štepanjo vas
v Ljubljani. P. Mirko Silvester, OFM,
za Šiško v Ljubljani. P. Evgen Ketiš,
OFM, za Vič v Ljubljani.

Stanislav Cikanek, semeniški du-
hovnik, je dobil dovoljenje, da gre za

pet let v misijone na Madagaskar
(škofija Farafangana).

Jožef Mlinarič, SDB, za kaplana
v St. Rupert. Jožef Bajzek, SDB, za
kaplana na Rakovniku. Ciril Ora-
žem, resignirani župnik na Primsko-
vem, za kaplana v St. Vidu pri
Stični in ekspozita v Velikem Ga-
bru, župnija St. Vid pri Stični.

Na teološki fakulteti je bil dr. Val-
ter Dermota, SDB, imenovan za
docenta za pedagogiko in kateheti-
ko. Dr. Stanko Ojnik pa za docenta
za cerkveno pravo.

Novi župnijski uprave-
telji: Mihael Sušnik za župnijo
Polšnik. Franc Rozman za župnijo
Zabnica. Stanislav Škufca za župnijo
Dobovec. Vinko Vegelj za župnijo
Črnomelj. Franc Kotar za župnijo
Stara Cerkev pri Kočevju. Janez
Bobnar za župnijo Čemšenik. P.
Alojzij Žabkar, OT, za župnijo Kro-
pa. Janez Ferdin za soupravitelja
župnije Leskovec.

Začasno upokojen: dr.
Alojzij Rant, župnijski upravitelj
pri Sv. Heleni v Dolskem.

Umrli: Jože Hostnik, upoko-
jeni župnik na Spodnjem Brniku,
je umrl 28. junija v starosti 77 let.
Rodil se je pri Sv. Križu pri Litiji.

Ignacij Slana CM je umrl 22. ju-
lija. Rodil se je na Brezovici pri
Ljubljani. Bil je 43 let dušni pastir
v ljubljanski bolnišnici.

Janko Špec je umrl 5. avgusta v
starosti 61 let. Bil je kaplan pri Sv.
Družini v Mostah v Ljubljani. Ro-
dil se je 28. junija 1908 v Križeči
vasi pri Poljčanah, posvečen pa je
bil 1937 v Zagrebu. R. I. P.

MARIBOR

Imenovani so bili: Marijan
Kuk za soupravitelja župnije St. Janž

v domovini

nard za kaplana v Lendavi. P. Janez
Čuk OFM-Cap. za kaplana pri Sv.
Ceciliji v Celju. Rudolf Ficko za ka-
plana v Trbovljah. Jožef Horvat za
kaplana v Laškem. Avgust Horvat
za kaplana na Kapeli. Karel Jošt za
kaplana v Vidmu ob Savi. Alojzij
Kostanjšek za kaplana v Vojniku.
Stanko Kolbl za kaplana v Gornji
Radgoni. Jožef Krašovec za prefekta
Slomškovega dijaškega semenišča v
Mariboru. Štefan Kuhar za kaplana
v Turnišču v Prekmurju. Stanislav
Lipovšek za kaplana pri Sv. Danije-
lu v Celju. Ernest List za kaplana v
Selnici ob Dravi. Franc Markovič za
kaplana pri Sv. Urbanu pri Ptuj.
Anton Ožinger za kaplana pri Sv.
Juriju pri Celju. Štefan Recek za ka-
plana v Mursko Soboti. Rudolf Sta-
var CM za kaplana pri Sv. Jožefu v
Celju. Karel Vogrin za kaplana v St.
Ilju pod Turjakom. Alojz Weigerl za
duhovnega pomočnika v Kamnici.

V pomoč so bili dodeljeni
semeniški duhovniki: Jožef Škrinjar
župniji Ptuj. Branko Zemljak žup-
niji Ormož. Janez Zupanc župniji Sv.
Miklavž ob Dravi. Ernest Žižmond
župniji Dobova. Stanko Celec žup-
niji Ravne na Koroškem. Matija Haj-
dinjak župniji Sv. Jakoba v Slov. Go-
ricah. Milan Kšela župniji Gornja

Polskava. Anton Pergar župniji Slov. Bistrica. Anton Štekl mariborski stolni župniji. Viktor Vratarič župniji sv. Jurija pri Celju.

Upokojena: Bogomir Pušnjak, duhovnik na bolezenskem dopustu. Adolf Adamič, žup. upravitelj v St. Janžu pri Velenju. Bolniški dopust je dobil Jožef Lončar, razrešen službe žup. upravitelja pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah. Inkardiniran je bil v škofijo Anton Masič, žup. upravitelj pri Sv. Bolfenku na Kogu.

Za stolnega kanonika in za konzistorialnega svetovalca in arhidia-kona naddekanata levi dravski breg je bil imenovan Jožef Smej, župnik in dekan v Murski Soboti, ostal pa je še nadalje dekan dekanije Murska Sobota.

Pokojni: Rudolf Vahčić je umrl 6. julija. Bil je župnik pri Sv. Benediktu. Rodil se je v župniji Videm l. 1908., posvečen v Mariboru 1931. Po končani vojni je ostal pri Sv. Benediktu. R. I. P.

Ignacij Groblar, žup. upravitelj, zlatomašnik v Petrovčah pri Zalcu, je umrl med prevozom v bolnišnico. Povožil ga je avto. Živel je sicer v svetu, tako na Španskem in Koroškem na nemških župnijah, končno v Blačah v Ziljski dolini, odkoder se je vrnil domov. Naj počiva v miru!

KOPER

Msgr. Vladimir Šircelj je prestavljen za župnika na Jelšane. Msgr. Franc Stegel, župnik v Izoli, je odšel na krajši dopust. Franc Koritnik je prestavljen iz Jelšan za žup. upravitelja v Hrušico, obenem je soupravitelj župnije Golac. Silvo Rutar je upravitelj župnije Ročinj in soupravitelj vikariata Srednje. Vinko Kobal je imenovan za žup. upravitelja Deskel. Upravljal bo tudi župnijo Gore-nje polje in vikariat Plave. Gašper Prelec prevzema upravo župnije Izola. Ludvik Rusjan je imenovan za upravitelja župnije Brje. Dr. Alojz Vetrih pa bo soupravljal Batuje.

Za kaplane so imenovani: Silvo Leban v Izoli. Ivan Maslo v Cerknem. Renato Podberšič v Idriji. Za kaplana na Kapeli je imenovan p. Matej Papež OFM. Na Sv. gori pa p. Leopold Grčar, OFM.

Hruškiški dekanat je bil pridružen trnovsko-bistriškemu dekanatu.

Bruno Rossipal, roj. 1. 8. 1920 v Jelšanah s stalnim bivališčem v goriški nadškofiji se je tamkaj inkardiniral.

Pokojni: 22. septembra 1969 je na Gorah nad Idrijo umrl upokojeni župnik Peter Likar. 5 let je bil kaplan v St. Jerneju na Dolenjskem, nato 55 let na Gorah, kjer je preživel tudi 7 let v pokoju.

Na povratku z njegovega pogreba se je smrtno ponesrečil Franc Drole, žup. upravitelj v Breginju. Težko ranjeni so bili še trije sobratje. Ostalo je 10 duhovnih brez duhovnika. G. Drole je bil doma iz Raven pri Cerknem. Ob smrti je bil star 41 let in 17 let duhovnik, ves čas v Breginju, odkoder je upravljal tudi Logje in še Sedlo.

Na poti z njegovega pogreba se je ponesrečil novomašnik Vid Premrl. G. Stanko Žerjal, gabski župnik, se je ponesrečil pod Medano. Vendar sta oba že pri zdravju.

Janko Premrl je bil pokopan na prvi petek v oktobru v Vrhpolju pri Vipavi. Pri Sv. Luciji na mostu je bil 39 let. Rodil se je v Vrhpolju l. 1887. Naj počiva v miru!

Se osebne spremembe: Ludovik Likar, dekan v Kobaridu, soupravlja kot vikar namestnik župniji Kred in Borjano. Slavko Oblesček, žup. upravitelj na Livku, soupravlja župnijo Srpenico in vikariat Trnovo pri Kobaridu. Avgustin Ipavec je postavljen za kaplana v Kobaridu in hkrati obiskuje Glasbeno akademijo v Ljubljani. Janko Kosmač, kaplan v Postojni, je bil imenovan za žup. upravitelja v Breginju in je prevzel soupravo župnije Sedlo in vikariat Logje. Adolf Šavelj je nastavljen kot kaplan v Postojni. Urednik Družine Drago Klemenčič je v Rimu na študiju.

GORICA

V začetku septembra je umrl v Gorici dekan Alojzij Pavlin, pokopan je bil 6. septembra. Pred 77 leti se je rodil v Ravnici nad Grgarjem. Posvečen je bil 1916.

VIDEM

Na Gregoriani v Rimu je promoviral za doktorja teologije Marino Qualizza iz Sv. Lenarta v Nadiški dolini. Po novi maši je postal profesor slovnosti v videmskem malem semenišču, poučuje pa tudi nemščino in slovenščino v velikem semenišču. Čestitamo!

CELOVEC

Na dunajski Akademiji glasbe je prejel diplomu iz študijev cerkvene glasbe prejšnji prefekt v Mohorjevem domu g. Jože Ropitz. Vrnil se je v domačo škofijo. Nastavljen je za škofijskega kantorja in za prefekta v Kolpingovem domu v Celovcu. Čestitamo!

Hanzej Komar, kaplan v Borovljah, je bil premeščen za kaplana v Velikovec. Mirko Isop iz St. Jakoba v Rožu za prefekta v malem semenišču na Plešivcu. Franc Brumnik, prošt v Dobrli vesi, je postal dekan dobrlovske dekanije.

TRST

Franc Vončina, kaplan na Opčinah, je bil imenovan za župnijskega upravitelja v Mačkovljah. P. Alfonz Valič OFM-Cap. z Montuze bo skrbel za slovensko božjo službo v župniji sv. Vincencija v Trstu. P. Gabrijel Česnik bo pomagal v dušnem pastirstvu slov. vernikov v Barkovljah. Franc Malalan je imenovan za kaplana na Vejni. Za župnika so imenovani dosedanji žup. upravitelji: Lojze Zupančič v Barkovljah. Vili Žerjal na Opčinah. Marij Gerdol v Boljuncu in Albert Miklaveč na Katinari.

Za novega kanonika tržaškega kapitlja je bil imenovan msgr. Salvatore Degrassi, kancler tržaške škofije. Za dekana slovenskih župnij v tržaški okolici je bil imenovan msgr. Marijan Živic, župnik iz Bazovice. Iskreno čestitamo!

po svetu

KANADA

Pri cerkvi Marije Pomagaj v Torontu je bil nastavljen kot župnik dosedanji kaplan Anton Zrnek CM. — P. Andrej Prebil CM, dosedanji župnik, je odšel v Montreal na župnijo sv. Vladimira. — P. Stanko Boljka CM je odšel v domovino. — Predstojnik lazaristov v Kanadi je postal Janez Kopač CM, župnik pri Mariji Brezmadežni v Torontu.

ZAMBIA

Misionarji v Lusaki so začeli izdajati dvomesečnik, ki jih naj poveže s prijatelji po svetu. Naslov je „Iz sončne Zambije“. Matero Catholic Parish. P. O. Box 3243, Lusaka, Zambia, Africa.

AVSTRALIJA

Sem je prišel p. Stanko Zamljak, frančiškan, da bo končal svoje študije in bil v pomoč svojim bratom v Avstraliji. Novo mašo je imel že v domovini.

TOGO, Afrika

P. Hugo Delčnjak, frančiškan je prišel v misijone v Togo.

Omenili smo že g. Cikaneke, ki je odšel v misijon na Madagaskar.

VENEZUELA

Naslov g. Janeza Grilca je sedaj: Iglesia Paroquial San Cayetano, Calle 7. Trans Horizonte, Venezuela.

ZDA

Naslov g. Baznika je: 16550 Rock Creek Rd, Thompson, Ohio 44036 USA.

